

Leszek Madzik:

U. S. Kesäviikkou, 13/10-84

Ei tarvitse huutaa sanoakseen jotain

Vaasan Kesässä Leszek Madzik oli tähti. Vähän jokainen halusi kysellä hänen tarkoituksiaan ja tavoitteitaan. Onko julistusta, onko politiikkaa?

Noihin kaikkiin vastasi puolalainen taiteilija vältellen ja torjuen. Ennen kaikkea hän kielsi politikoivansa taiteesaan.

Mutta uskonto ja puolalaisuus osoittautuivat oikeiksi naruiksi. Leszek Madzikin taidetta ei voinut olla yhdistämättä maanmieheen, Tadeusz Kantoriin. Kun vielä muistaa Szajnan, yhden suurista, kokeellisista uudistajista (joka vieraillee Jyväskylässä kohta juhannuksen jälkeen) jää vain ihmettelemään, mikkä tekijät vaikuttavat siihen, että juuri puolalaisilla näyttämöillä mystinen ja monikerroksinen ilmaisu on niin vahvaa. Onhan muitakin maita, joissa uskonnolla on vahva asema?

—Luulen, että puolalaisuus vaikuttaa minuun erittäin voimakkaasti. Ensinnäkin jo siihen, että on mahdollisuus teh-

VAASA

Riitta Wikström

dä tällaista taidetta, en usko, että sitä voisi muualla tehdä, pohtii Leszek Madzik.

— Ihmisten tunteet ovat jollain tavoin erilaiset, rikkaat ja monikerroksisemmat. Ja voihan se osittain johtua Puolan historiinkin rikkaudesta.

— Minä luulen, ettei teistä täällä ole tärkeää kokea tällä tavoin, uskonnon kautta, Puolassa kaikki asiat suodattuvat uskon kautta, se auttaa ihmisiä löytämään jotain hyvää. Minulle on jollain tavoin ollut itsestään selvää, että kirkko alusta asti on ollut puolalaisen elämän moottori.

Leszek Madzikin teatteri, Scena Plastyczna katoli-

sen yliopiston yhteydessä Lublinissa on toiminut vuodesta 1969. Hänellä olisi tänä aikana ollut monia mahdollisuuksia siirtyä ammattilaiseksi tai kasvattaa toimintaansa. Mikin hän silti pitää teatterinsa sitkeästi harrastajapohjaisena?

— Minusta tämä minun teatterini ei anna mahdollisuuksia laajempaan toimintaan. Tärkeää ei ole työ ja ammatti, vaan seikkailu. Näin toimimalla minä saan taiteeni pysymään jatkuvasti nuorena, koska esintyjät ovat opiskelijojita.

Vaasassa nähty Herbarium oli tutkielma tilassa, jonka Leszek Madzik on omistanut edesmenneelle kuvanveistäjälle, Alina Szapocznikoville. Se on yksi kolmiosaisesta teossarjasta, johon myös kotiin jäänyt Kosteus kuului. Ovatko nämä muut esitykset lähempänä selvää draamaa?

— Ei, kyllä kaikki on tätä samaa. Kuva, musiikki ja rekvisiitti ovat minulle tärkeitä. Pohjimmaltani minä jollain lailla yritän nostaa rekvisiitan

näyttelijän tasolle. Esine ei koskaan valehtele, se on, mitä on ja se todistaa jotain jo pelkällä olemassaolollaan.

— Jos esimerkiksi läheinen ihminen kuolee, niin minuun vaikuttaa paljon enemmän joku hänen vaatekappaleensa tai henkilökohtainen esineensä kuin valokuva.

Entä sana? Eikö Leszek Madzik tarvitse puhetta?

— Alussa minulla kyllä oli tekstiä mukana esityksissäni, mutta ne tulivat nauhalta. Ne olivat peräisin Raamatusta, ja toimivat ikäänkuin kuvateksteinä. Mutta sitten luovuin niistä. Eihän tarvitse huutaa kun sanoo jotain.

Mitä ajattelette yleisöstä, se hän jäi paikoilleen istumaan joko hämmennyneenä tai mietteisään?

— On ehkä vähän egoistista, mutta haluan yleisön tuntevan mitä minulla on antaa. Nautin yleisön reaktioista, siitä että se jäi paikoilleen. Olimme Portugalissa pari viikkoa sitten ja reaktiot olivat samantyyppiset, temperamentit vain oli toinen. Minä en tule koskaan kiittämään, enkä anna kenenkään muunkaan ryhmässäni tehdä niin.